

MAGYAR KURIR

Bétsből, Penteken, November' 12-dikén 1819.

Joniai öszszetsatolt Szigetek.

Anglus Generálmajor Sir Adam Fridrik, ki most a' Sir Maitland Tamás' jelen nem létében a' Lord Fő Biztos' hivatalát folytatja, ily Proklamatiót tétetett Korfuban Oktober' 6-dikán közönségessé: —

„Ő Excellentiája a' *pro tempore* való Lord Fő Biztos keserűséggel jelenteti, hogy Santa Maria szigetén néhány napoktól fogva nyughatatlankodának lelke mutatja magát, 's hogy a' Sfaeviotos nevű fajnak lakosai, az elsőik voltak, kik a' Municipalis tisztviselőt, midőn az Országlószék' parantsolatait betölteni akarta volna, hivatalának telyesítésében meggátolták. —

„Ezcu nyakaskodásnak lelke egymásután hat nopokig tartott, a' melly idő alatt sok fegyveres Parasztok a' városokhoz közelítvén, a' Fő Biztos Ur ő Excellentiája Ágensének kérelmet adtak-be, melyben ezen Parasztok önn' magok panaszait kimagyarásván, 's egy részről az Országlószékhez viseltető szereteteket 's hajlandóságokat közönséges képpen kinyilatkoztatván, ugyan akkor a' helybéli tisztviselők közzül némellyek ellen, és még a' város előkelőbb lakosai közzül is sokak ellen, nagyon ellenséges indulatot jelentenek, a' kiket Elnyomóknak neveznek, 's a' kik ellen ők nagyon boszszuálló indulat által letkesítettetni láttatnak. —

„Az ő Excellentiája Ágensé a' Pa-

rasztok' kérő levelét elfogadta, 's bizonyossá tévén őket a' felől, hogy azt az Országlószéknek általküldi, azt is megmondotta nékik, hogy ő hizélkedik magának azzal, hogy az Országlószék, mihelyest a' Parasztok magokat a' törvényeknek megsértése által többé bűnösökké nem teszik, az ő kérelmeket kedvezéssel fogadni és fontolás' alá venni fogja. —

„Erre ugyan az eltsábított embereknek egy része honnyába, vissza tért: hanem még is meg lehetős számú fegyveresek maradtak hátra, de a' kik azok közből semmi féle erőszakos tselekedetet el nem követtek. —

„Mihelyest ő Excellentiája mind ezekről a' dolgokról tudósított, megparantsolta Ágensének, hogy az ő Excellentiája' maga' nevében botsásson meghívást az eltsábított emberekhez, 's abban igérje meg nékik, hogy mihelyest a' tartozó engedelmességre 's kötelességeiknek telyesítésére visszatérnek, az országlószék az ő panaszait azonnal kedvezőleg fontolás alá fogja venni, és ha fundamentomosoknak találándja, azok segíteni fog, tudokra adatván egyszersmind nékik, hogy, ha tsendes hazamenetel 's kötelesség szerént való engedelmesség által magokat az országlószék' kedvezésére méltókká nem teszik, az ő panaszait meghalgattatni telyességgel nem fognak. —

„Azon tekintetből mindaznál, hogy azon rossz indulatú emberek, a' kik ezen vidéknek lakosait fegyverfogásra in-

gerlették, őket még egyéb erőszakitételekre is felingerelhetnék: erre nézve tanácsosnak találta ő Excellenciája azt, hogy nagyobb bátarságnak okáért Santa Maura szigetére számos seregek küldetésének által. —

„Október’ 5-dikán este azonközben, minkeelőtte még a’ feljebb említett meghívás a’ szigetre megérkezhetett ’s a’ fegyveres sereg oda küldéltathatott volna, a’ bortól meg részegült Parasatoknak egy tsapatja a’ szomszéd halmokrol lejörvén a’ városba be akart rontani, de egy kisded fegyveres csoport által, melly a’ kapu’ elejébe állított volt, visszaveretett. Hanem néhányak, kik a’ többektől elváltak, tsak ugyan oly szerentsékek voltak, hogy lappangó utakon a’ városba belopódtak, ’s egy odaváló lakosnak magazinumát felgyújtották: de azota ezek is kikergeltettek, és tsendesség lett. —

„Az eltsábítottak a’ következő napon is meg maradtak a’ támasási lármázás mellett. Az ő Excellenciája ’Agense azonközben a’ vérontást lehető képpen ekerülni akarván, minden módon iparkodott őket réá beszélni, hogy házaikhoz térjenek vissza; de semmi fogatalja nem lett iparkodásának. Tchéat kéntelen volt erőszakhoz nyulni — meg támogta és széllyel verte őket — ’s a’ támadók’ közép pontját és fészket, Sfachiotes nevű falut, elfoglalta. —

„Már most Santa Maura szigetén az ügy nevezett Martialis - törvény kivan hirdettelve, ’s a’ közönséges tsendesség nem soká helyreállittatik, a’ nélkül, hogy közönséges keménységgel való éléshez kéllene folyamodni. Az igasság’ harjai beérni és megbüntetni fogják azokat, kik a’ magok’ mesterkedések ’s példaadások által ezen vidéknek eltsábított lakosait veszedelem’ örványébe taszították: —“

„A’ Korfuban levő palotából Október’ 6-dikán 1819-ben.

„Sidney Osburne ő Excellenciájának, a’ Lord Pó Biztos, Titkos Titoknokjának parantsolatjára.

Nagy Britannia.

Mint hogy a’ M. Kurir Bétsből heteként tsak kétszer szaladkál - le a’ Magyar Hazába: meg szokott történni, hogy azalatt, míg Bétsben, új úthoz készíti magát, ide, egy ’s más nagy újságok megérkezhetnek, de azalatt, míg ő azokat a’ táskájába tehetné, elenyésznek vagy megczáfoltatnak. Az ilyen tegnap volt ’s ma elenyészett újságokkal, a’ M. Kurir ugy szokott tselekedni, hogy többire meg se’ emliti őket. Így tselekedhetnénk most is egy nagyon nevezetes újsággal, melly a’ közönséges levelekből a’ mult kedden lett vala Bétsben közönségesse, ’s már szerdán azt olvastuk felölle, hogy nintsen semmi fundamentuma. A’ tárgy két szóval e’ volt, hogy Londonban Október’ 25-dikán nagyon veszedelmes népzendülés lett volna. Ha tehát ezen tárgy, bár magábanmi nevezetes volna is, meg nem történt, miért foglalnánk megczáfolásával helyet itt az újságban? Elhalgatjuk. Olyanokkal töltjük inkább a’ helyet, a’ mik valósággal megtörténtek. De egyéberánt ezen megjegyzésre nem ok nélkül teszünk figyelmetessé a’ Tisztelt olvasókat; az oka ez, hogy, ha mikor egy ily fontos dolgot nem látnak a’ Kurirban, ne gondolják, hogy azt néki is szabad ne lett volna kiírni.

Oct. 25-dikán London mellett északra eső Highgate nevű falun egy számos ágyuzó sereg útozott által 12 ágyukkal és két munitziós szekerekkel. Londonba ment-be.

Carlisle’ várát, melly tsak kastély nevezett alatt, fordul elő az újság levelekben, de a’ hol mint már más versben is meg jegyeztük, nagy fegyveres házak és sok munitziós magazinumok találtatnak, naponként nagy szorgalommal erősített az országlószek.

A' Párisi *Constitutionnel* ezeket írja Angliából egy Londoni levelezője tudósításból: — "Itt az indulatok' pszgése napenkénti nevededik: a' *neutralisság* senkihez még nem engedtetik. A' nemzet azon a' ponton áll, hogy két részre hajlásra oozolnia kéntelen legyen. A' Ministerek nem vetik a' Manchesteri történetbe az a' hasznát, mellyet reméneltek; az ő Kurirjok nagyon kimutatta, hogy melly esmeretlen legyen az országnak mostani állapotjával, midőn néhány hetek előtt azt erőssítette, hogy Angliában nincsenek harmintz emberek a' tiszteletreméltobbak közt, olyanok, kik a' Ministereknek a' Manchesteri történetekre nézve kimutatott magokviteletét helybe ne hagynák. A' két rész nyughatallansággal várja a' Parlament' kinyittatását, hogy hatalmát kimutathassa. Nevezetes vetekedések fognak előfordúlni. Az Oppozitziónak célzása, mint mondják, az, hogy a' Ministereknek meg változtatását sürgeesse: de ezeknek védelmezésére, mint mondják, a' Lordok' kamarájában egy nagy híru nevű katonafog előállani, de a' kiről azt is beszéljük, hogy a' mióta az Irlandus Catholicusok' felszabadittatását illető jóvállás ellen voksolt, nagyon sokat elvesztett a' néppeltartók tiszteletéből, 's azt naponként jobban veszti."

Egy *St. Honai* levél az Austriai Beobachterben azt jelenti, hogy Bonaparte nagy meglepedést mutat azért, hogy papot küldnek neki; már sétálni is jár (néhány napok előtt költ Újságaink szerint még a' házából se' ment-ki), de még is nagyon vastagodik.

Könyváros és Könyvnyomató Carile, kit nem régen egymás után kétszer ítéltek a' botránkozató könyvekért bünnösnök, néhány napok alatt legalább is bevett a' könyveiből 20,000 forintokat. Az ő *Republican* nevű könyve azon napon szabadult-ki a' sajtó alól, mel-

lyen ömásodik versben megítéltetett. Ebben is az O-Testamentum ellen gúnyolódik, melyre nézve azt kérdi a' Ministeri Kurir, hogy hát ugyan miként eshetik az, hogy egy Keresztyén országnak fő városában 's éppen az Országlöszek' lakhelyén egy ilyen könyvet, csak egy fél óráig is megszeméldhetnek, a' nélkül, hogy azok a' tisztviselők, kiknek arra törvényes hatalmuk van, ezen könyvet semmivé nem teszik?! — (Ezen kérdésre a' Kurir, mint Ministeri újság, maga megfelelően Olvasóinak. Vagy talán nem kérdés ez, hanem inkább exclamálás) —

Egy újságban a' van, hogy, Hunt gyanuba jött a' több Radikális Reformáló fejek előtt, kik őtet azzal vádolják, hogy Radikális Diktátor akar lenni. Mondják, hogy Hunt a' maga barátjaihoz, a' Yorkshirei, Lankasteri, Chesteri, 's az egész Északi Angliai és Shótziai Radikálisokhoz iratt leveleiben azt tanátsolja ezeknek, hogy a' mostani környölölások között semmi gyűléseket ne tartsanak. Thistlewood's Doktor Watson ellenben, 's még mások is, hasonló leveleket intéztek barátjaikhoz, mellyekben Hunt ellen rítul motkolódnak, 's intik a' buzgó Reformálókat, hogy buzgóságokban meg ne lankadjanak, hanem Novemher 1-ső napján okvetetlenül gyűléseket tartsanak.

Némelly tudósítások szerint a' Hunt állapotja még sokkal veszedelmesebb, mint a' mindjárt említett újságben erősítették. A' mondatik felőlle ezen tudósításokban, hogy a' Londoni és Westminsteri (London külső városa béli) *Radikális Reformálók' egygyesült társaságaik*, Október 25-ikén estve sok helyveken ütök gyűléseket tartván, az ő mejj kö-képét közönséges egygyezéssel összetörték, 's őtet magát a' közönséges bizodalomra méltatlannak lenni ítéltek

légyen. — Ezen egyenlenség nagy tsapás volna a' Radikálisokra nézve.

H e l v e t z i a.

A' Schafhauseni újságban ily tudósítás találtatik az Uri nevű Kántonból Oktober' 29 - dikéről. — „Hogy a' Német országi Akadémikusok Oktober' 18 dikát Rutliban a' Helvétus Szabad földön meginnepelni akarták, 's e' végre a' Német - ifjak ezen vidéken sok százan öszszegyülekeztek volna, mint elhíreltetett vala, mi ebből semmit is észre nem vettünk. Luzernből Oktober' elején vettük volt felölle az első hirt, oly megjegyzéssel, hogy Kántonunkba már 300 Akadémikusok megérkeztek volna. Ámbár meggyőztettek valánk affelől, hogy egy ilyen kisded Kántonban 300 Akadémikusok bajosan tartzkodhatnának oly titkasan, hogy nagy keresés nélkül is ne lehetne tudni tartzkodassoknak helyéről valamit, tsokugyan megpróbáltatta Országlószekünk, hogy nem lehetne-e még is valamit hallani felőlök. De nem tsak hogy semmi nyomokra nem lehetett találni, hanem az is kijött, hogy telyességgel nem voltak Kántonunkban most is több Német tanuló utasok, mint ilyenkor más esztendőekben lenni szoktak. Tsak annyit hallottunk, hogy Brunnenből Oktober 1 - ső éjtzakájára 20 - szan jöttek volna által Rutliba: de mi magunk ezeket sa' láttuk, anyival kevesebbé tudhattuk, hogy czelzássok mifehetett. A' mi országlószekünk előtt se' fordult ezen tárgyra nézve valami kérdés elő. Annyival kevesebbé tudunk valamit abból is, hogy országunk szélsőbb határaitra ezen innepelés végett számos Akadémikusok gyülekeztek volna öszsze.

Spanyol Ország.

Az Ánglus levelek nagyon siralma-

san emlekeznek a' Spanyolországi Sárgahidegről, vagy Sárgapestisről, a' melynek szörnyősége egy *Gibraltari* tudósításban, melly eunét Oktober' 3 - dikán indúlt, az eddig olvasott minden tudósításoknál veszedelmesebben, de talám nagyitva is, ekképpen irattatik-le: — Kádiksban semmit se szűnik a' Sárgahideg kegyetleükedése; nevezetesen az idegenek már mind meghaltak. Ezen uyavalya 3 vagy legfeljebb 4 napok alatt megöli az embert. *Sevillában* 60, sőt 80 is meghal egy napon. *Xeresből* úgy esett értesünkre, hogy Kádiksban néhány százanként halnak a' betegek minden napokon; 's 10 ezerre telik a' száma azoknak, a' kikre egyszerre elragad. A' Valenczay és Korona Regimentek, mellyek Leon szigetén voltak kvártélyban, majd mind kihaltak. Az elsőből tsak 9 köz ember és egy Hadnagy vagynak még életben. Hogy az éhelhalástól annyival tovább megmentődhessenek a' lakosok, Sept 29 - dikén megparantsolta a' Kádiksi Kormányzó, hogy onnét minden idegen hajók eltávozzanak, melyre nézve az idegen Országoknak kikötő helyeikben is nem ok nélkül lehet félni, hogy a' Kádiksból elparantsóltatott hajók mindenüvé elvihetik a' mérget a' hova kikötnek. Az ezekre való vigyázás tehát nagyon szükséges.

* * *

Az Ánglus levelek szerént kemény parantsolat érkezett Madridból a' Ceutai vár' Kommandánsához az ott lévő foglyok eránt — tudniillik. Hogy ő Felisége, minekutánna a' Hit' Tribunáljával tanátsot tartott volna, meghatározta, és megparantsolta, hogy azon Amériikai Insurgentekkel és egyéb Liberalis foglyokkal, kik a' nevezet várbán tartatnak, nagyon szorosán bányanak; nékik semmi egymásközt való közösülhetést meg ne engedjenek, az ő magokviseletére

mind polgári mind vallási tekintetben nagy vigyázás legyen, 's magokviseletjekhez képpest minden hibájokért meg büntetessenek.

Oktober 20-dika hallatott meghatározatva lenni arra, hogy a' Rirályné a' maga Madridba való bemenetelét fényes pompával tartsa.

A' Sevillai előljárok, mint hallatik, oly szerentsések valának, hogy erővettek a' Sárgahidegen. Ezek azt tselekedték, hogy a' városnak Santa-Cruz nevű részét, hol a' hideglelés uralkodott, egészen kiüressítették; az abban még életben talált 500 emberket a' városon kívül két, ispotályokká formált Klastromokba szállították, mellyek attól jó távolságra lévén, így a' betegek a' városnak egésszerű részszétől egészen elválasztattak. Még tsak Puerto Mariában, Xeresben, La-Fronterában, San Lucas di Barramedában, Rottában, Chiclanában, és Kadiksban nem szünik leg kisebbé is ezen pestisnek hegyetlenkedése; kivált Kadiksban szörnyen hegyetlenkedik. Oktober 11-dikén 10,857-re telt ott a' betegek' száma, és 105-man haltak-meg.

Eszaki Amerika.

A' Philadelphiai levelekben a' mostani időre nézve jelesen karakteritáltatik Angliának 's Északi Amerikának jelenlévő kereskedési állapotja 's jövődjére való szomorú kinézése: — A' mi mostani inségeink, úgy mond, onnét veszik szármozásokat, hogy azon hadakozás után, a' melyben tsak mi és az Anglusok járhattunk a' tengereken 's lettünk vala a' világ minden kereskedő portékájának ide 's tova való vezetői, egy szóval, hogy azon hadakozás után, melyben tsak mi és Anglia lettünk a' világ' kereskedő Angenseivé 's ekképpen minden

szállítai hosznót mi vácottunk, ezen hasznos foglalatosságot nem fogytathatjuk. Már most az Europai minden nagy kereskedők magok tétethetik a' magok hajójik által azon kereskedési szállításokat, mellyeket a' hadakozás alatt tsak az Anglusok vagy Amerikaiak' hajóji által tétetni, 's azért jól megfizetni kéntelennítették. Ez az oka, hogy ezen két nemzetek ily nagyon ohajtják most ismét a' hadakozást, mint a' mellyet a' magok' szerentsétlensége ellen egyedül való segedelemnek tortanak lenni, éppen, mint ha a' hadakozásnak örökké lehetne tartani, 's mint ha tsak nékiek kellene a' világon boldogoknak lenni.“

Az Északi Amerikai Státusokat most a' Sáská is nagyon ostorozzák. Oly nagy sokasággal jelent-meg ott ezen Egyiptomi hét tsapások' egygyike, hogy felhő módjára lebegvén a' levegőben, a' napot, holdat és tsilligokat eldugja az emberek' szemei előtt. A' fák' ágai, mellyekre leszáll, letördelöznek alatta.

Frantzia Ország.

Az Orleáni Herceg a' fíját, a' Chartresi Herczeget, a' IV-dik Henrik' Collegiumában taníttatja; maga vilte-be oda. — Reggelenként 8 orakor az Udvari Mestere kíséri-be 's egész estvig ott marad. Ebédet a' több nevendékekkel egygyütt a' Refektorium' asztalánál eszik.

Görres még Stratzburgban tartozkodik. A' tudósoknak ott lévő társosága (Casinója) ötet a' maga tiszteletből való tagjává nevezte. Ajánlást tettek néki, hogy irjon ott újságokat; de ő, egyelőre még nem fogadta volt el az ajánlást. Erössítik, hogy a' Ministereknök Karlsbadi Congressusáról könyvet készít, és hogy nem soká azon levelezéseit is li fogja adni, mellyeket az 1813, 1814, és 1815-dik esztendőknben sok nagy cimb-

... , Zentner, Giese-
au, Humbold 's több más nagy emberek
nevezetnek-ireg. Mondják hogy a' Ki-
rályhoz írván Straszburghól, megígérte,
hogy bátorságos *Salvus Conductus* mel-
lett kész leszén Németországra visszater-
ni 's magát azonkiadott könyviért, mely-
nekhez a' titulusa: *Németország és a' Res-
publika*, az ítélőszék előtt védelmezni.

Német Ország.

A' Berli ni Státusujtság ilyen hiva-
tal szerint való tudóstítást adott-ki *Gör-
resről*: — „Professor Görresnek a' Ki-
rály' parancsolatjára el kellett volna fo-
gattatni 's vésbéli fogságra kellett volna
vitettetni. Az ő bűnös volta megvizsgál-
tatás nélkül is nyilvánosságos. Ámbár ő
a' Státusnak bőkezűségéből 1800 tallé-
rokból álló várokozási fizetést vett, még
is oly háladatlanul viselte magát, hogy
ily titulusú könyvet adván-ki: *Németor-
szág és a' Revoluzió*, abban oly szín
alatt, mint ha a' Pruszsiai hűséges al-
attvalóktól idegen revoluziósz indulatról
és mesterkedésekről őket megintené 's né-
kiek a' bekésséget jóvallaná: ő még is a'
népet, az országlószékeknek valaméő bátor
oltsárlása által felingerelni 's békételen-
né tenni iparkodott, 's valamint a' ma-
ga tulajdon Fejedelme, úgy más idegen
Fejedelmek ellen is legilletlenebb 's leg-
rútabb motskolódásokra fokadott. A'
Ménusi Frankfartumból lett elszökése
által mentette-meg magát az érdemlett
büntetéstől.“

Elegyes Dolgok.

A' Frantzia Országlószék Parizet
nevű Orvos Doktort Spanyolországba
küldötte, a' Sárgahideg' minéműségének
kitanulására, melyet a' pestisnél is vesze-

... , azért, mivelhogy
tsak a' levegő által is elterjed, az embé-
reknek egymáshoz lett érése nélkül.

Az a' Követség, melly Bavaria'
részéről a' Németországot illető Confe-
rentziatartásokra Bétsbe rendeltetett,
Báró Zentner Státustanátsos, Bl a d
Követségi Tanátsos, és Báró Matzan
Urakból állt.

Europában most Royer nevű Fran-
tziát, a' Meurthe depártamentjében
Fongban lévő fűszerszámárost, tartják
a' pipa' legelválhatlanabb barátjának, melly
hogy így légyen, bizonyítására ily tör-
ténetet hoznak elő a' Frantzia Ujságle-
velek. Ezen Royer nem régen kedvire
pipázva a' mezőn dolgozgatván, 's egy
nyöstény farkas hátulról neki mevéen
megtámodta; Royer hátra egy rugást
teszen, 's a' farkas elszalad — Royer után-
na 's kövekkel hajgálni kezdi — a' far-
kas neki mérgesül 's az embert újra meg-
támodja — de Royer meg nem ijed, ha-
nem a' farkast földhöz tsapja, 's metző-
lését elő vévén annak gégéjét ketté met-
tzi, 's elképpen szerencsésen megöli, a'
nélkül, hogy a' pipáját a' szájából az egész
viashodás alatt elvetette volna. A' törté-
netkétségbe hozhatatlan, mivelhogy vég-
tére emberek érkezhén oda, az egész do-
logrol *Facti Spécziest* adtak-be a'
Fonggi Magistratus Jegyzőkönyvébe, 's
mint legnevezetesebb környűállást úgy
jegyzették-fel azt, hogy Royer nek még
akkor is szájában volt a' pipa, mikor ők oda
érkeztek.

Sokkal névezetesebb dolgot írnak a'
Würtzburgi közönséges levelekben Okto-
ber' 25-dikén a' mezői vad állatokról.
A' Spessart vidékein, nevezetesen a'
Rothenburgi mezőkön, dühödött róla-
kat és matslákat találtak, melly arra a' gon-

dolatra adott alkalmatosságot, hogy valamely dühös kutya mardosta össze őket, s azután tovább-tovább terjedett a dühödtség, gyönyörűképpen egyik a' másikának megmarása által. Hanem akár honnét vette is eredetét a' veszedelem, az Országglószék leghatóságabb eszközeit vett elő elhárítására. A schaffenburgban nyulat most senki se' eszik. A' Királyi Vadászok oly parantsolatot kaptak, hogy a' nyulakat és rókákat mind megjódózzék 's elpusztítsák. Kuttyát az úton és utzákon schol nem láthatni, 's kétség kívül ez is az Országglószék' parantsolatjából történik

* * *

Konstantzinápolyban az Örmény *Cajobous* házakat nagy veszedelem lepte meg hirtelen. A' *Pénzverést* eddig, egyike a' leggazdagabb Örmény familiáknak, a' *Düsoğlu* nevű familia bírta arendában. Új *Sarlachané Emin*, (Pénzverésre ügyelő fő Felvigyázó) tételtétén, ez a' maga hivatalára való lépéskor minden számadási könyveket vizsgálás alá vett, s' 11 millió Piasterokból álló *Deficitet* fedezett fel, melyért a' *Düsoğlu* familia' tagjait, Sept. 12-dikén éjjel elfogatván a' pénzverőház' tömlőzébe záratta, laknek büne annyival is nagyobbak találtatott, hogy a' Piasterdarabokat jóval könnyebbékké verették az országglószéknek híre nélkül, mint a' hogy meg volt határoztatva. Az 'Arendások' bajába azonban a' Belő Mönister Abdurrahman - Beg is belé keveredett, annyiban, hogy ha amazok nem az ő parantsolatjára tselekedtek volt is a' mit tselekedtek, de tudtával 's jól megfizetve, melyért ő azonnal le is tételtetett hivatalából. Minekutánna az Országglószék a' *Düsoğlu* familiát bezáratta 's minden ingó és ingatlan vagyonaival megfosztotta, azután mind azokkal az

Örmény familiákkal hasonlóképpen tselekedett, a' kik vagy a' veretlen érznek összevásárlásában vagy a' veretési munkában részesültek. A' férfiakat bezáratta, az asszony személyeket, gyermekeket, 's tselekedtet pedig az Örmény Patriárkának gondviselése alá adta. Az elsőkről azt mondják, hogy a' *Torturának* már néhány gráditsú nemei által megkinoztattak, hogy kivallják, a' helyet, a' hova kínseiket elrejtették, és hogy mennyire telik minyavagok' vagyona. A' pénzverési arendát a' *Düsoğlu* háznak megbukása után valami Pénzváltó 'Sidónak akarták adni: hanem a' Császári leveles házban oly írásra találtak, hogy *Sultán Mustapha* a' régibb időkben már anatómázta és a' pénzes házakkal való gazdálkodás mellől örökre kizárta volt a' 'Sidókat.

A' Tunisi's Algiriai Uralkodók September' 12-dikén mutattatták - bé a' Császárnak azon ajándékokat, mellyekkel ~~nem minden harmadik esztendőben~~ kedveskedni szoktak. Most különösen megkülönböztették magokat. Nagyon gazdag ajándékokat küldöttek, a' mellyek mindenféle gyöngyökből, drágakövekből, Handzsárokból, Kaláriszokból, czifra kurdokból, puskákból, finum szőnyegekéből, 's Oroszlány 's Tigris bőrökből állottak. Eleven oroszlányokat, Strutzmadarakat, ritka lovakat, 's bikákat is küldöttek a' Császári vadaskert' számára.

A' folyó esztendőt nagyon karakterizálják a' ragadó nyavalyak. Konstantzinápolyban mind tele vagynak betegekkel a' pestises ispotályok, még pedig úgy, hogy a' kiket bevisznek, ritka jönki közülök életben. Egy szóval azt jegyzik meg a' most ott uralkodó pestisről, hogy 1812-től fogva nem volt ilyen veszedelmes.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Császár és Király ő Főlsége T. T. Sax Mihály Urat a' Politzianak, Camerális tudományolnak, és Finantiának Pesti Universitásánál volt érdemes Tanitóját saját kérésére nyugodalomra tenni, és Felsőges megelégedésének jeléül őtet Kir. Tanátsosi ranggal megtisztelni méltóztatt.

Budán October 31-kén különös inneplést tartatott, a' midőn a' városi elnyomorodott Polgároknak számára készülő Gondviselő háznak talpköve letétt. Ezt ő Cs. K. Fő Herczégse a' jótévőséget tisztelő, és a' fő városnak polgáraihoz különösen hajlandó nagylelkűségéből tulajdon személyében vitte végbe, ő Cs. K. Fő Herczegaszszonyságának, Mária Dorothea Fő Herczegnének, kegyes Hitvesének, jelenlétében. Ez alkalmatossággal Tek. Kalmárfy Ignác Ur. Leopold Rendének Vitéze, és ezen fő városnak érdemes Birája, különös köszönetet mondott ő Csász. Kir. Felsőgéhez, ditsőségesen uralkodó Királyunkhoz; és a' jelenlévő Palatinushoz. Érdeme szerint magasztalta a' Polgárságnak kész szeretetét is, mellytől vezéreltetvén, ügyefogyott Polgár társaiknak gyámolításáról illy szépen gondoskodtak. A' Nagy Misét mondotta Méltóságos Kovalik János Püspök és Gener. Vicarius Ur, a' ki minden jónak buzgó előmozdítója. A' Prédikátiót tartotta Fő Tisztelendő Klinger Ur, ki a' Kir. Várban lévő Sz. Zsig-

mond Kápolnájának Prépostja. Az egész inneplést jelenlétekkel diszesítették a' városi Tanátsos Urak, a' választó Polgárok, a' Czéhek, és számtalan egyéb lakosok, kik ez alkalmatossággal is bőségesen adakoztak. Más nap a' Budai Théatromon Musikális Academia tartott, melynek jövedelme ezen szent célra fordittatni. —

Aradról írják, hogy October 19-kén délután 5 's 6 óra között a' Bánság felül sötét felhő kerekedett, és Pétska körül felhőszakodásként öntötte az esőt, onnan pedig Csanád, és Arad Várnegyék pusztáira fordulván sok villámlás, dörgés, és menykőhullás között a' Világosvári hegyeket is ellepte. — Az Arad Vármegyei szüret vig volt ugyan de nembőséges: mégis a' mustnak akója tsak 5 fton kelt. A' Ménesi, Gyoroki, és Paulisi szőlőkben jótskán szedhettek töppedt fürtöket is, és így az aszszúszőlő bornak sem léssen fogyatkozása.

Palatinus ő Császári Fő Herczégse méltóztatott a' mult Oktober 29-dikén azon két nevezetes útakat, mellyeket a' Duna két portjai felől, tudniillik a' Budai oldalon Sz. Endrétől fogva Wisegrádig 's a' Pesti oldalon Wátzol fogva Pestig, az ő Cs. Fő Herczégse' távolléte alatt tsináltatni kezdetek, megjárni, 's a' munkával való nagy megelégedését kinyilatkoztatni.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Nov. 9-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 10-dikén 249 $\frac{5}{8}$ — 11-dikén 249 $\frac{3}{4}$ — forintot.